

GAASER BY 14

Skrold

Af Jørn Bladsgaard Larsen
Sønderskovvej 200, Gaaser, 9362 Gandrup

Skrold

(Vester) Skrold som den ser ud i dag

Matrikel 76 af Vester Hassing (Gandrup) + matr. 55 af Gaaser (Øster Hassing).

Der var i gammel tid 2 Skroldgårde, - nemlig Øster- og Vester Skrold, hvoraf Vester Skrold lå i Vester Hassing sogn og Øster Skrold i Øster Hassing sogn.

Øster Skrold var oprindeligt en af ejendommene på vestsiden af Gaaser Å (matr.20).

I 1844 kom der nye matrikelnumre, og disse ejendomme fik matriklerne 16, 17, 20 og 21(matr. 20 og matr. 21 var i gammel tid en samlet gård, der ofte var delt mellem 2 fæstere med 2/3 til den ene og 1/3 til den anden. Den havde i de gamle matrikler nr. 9.

Alle disse ejendomme hørte fra gammel tid under Langholt.

Numrene 15 (Fællen), 18(Brogaard) og 19(Vestergaard) var små ejendomme, der tidligere lå på selve landsbygaden i Gaaser, klemte inde mellem de andre gårde, men som ved udskiftningen i 1797 blev udflyttet til vest siden af åen nordøst for Skrold og til landsbyens fælled mod nord.

Vestergaard (matr. 19) blev senere af Klem familien lagt sammen med nr. 20, der helt forsvandt, og man kan således sige, at det er den gamle Øster Skrold..

Følgende er taget fra Kr. Værnfelts og Jens Ovesens optegnelser:

Navnet Skrold (Skrolle) må være meget gammelt, thi et tingsvidne af Hals Birketing af 26/6 1492 siger, at ” ingen har haft del i Gaaser Mark fra Vesterå til Skrolles Bæk andre end hr. Axel Lagesen Brok og Godske Wogensen i Lindholm (Broks fuldmægtig)

Omkr. 1650

Fæster Jens Pedersen

1683 og 1710

Et gadehus kaldet Skrolle, nævnes i Kjær Herreds tingbog 20/5 1705 (12 tdr.land under plov)

Fæster Jens Ovesen.

Hans datter gifter sig efterfølgende med Niels Pedersen ”Himmerbo”

1725

Niels Pedersen ”Himmerbo” afløste sin svigerfader, Jens Ovesen, som fæster på Skrold. Det gik ham imidlertid ikke godt. Han var åbenbart ikke nogen dygtig landmand, for marken blev ikke ordentligt passet og husene forfaldt. I 1725 blev det herskabet på Langholt for meget. Familien, der også inkluderede svigerfamilien, der var på aftægt, blev sat ud efter en retssag den 9. November 1725.

Sagen findes i Kjær Herreds Justitsprotokol 1719 – 1727, Folio 497B, 498 A og B. Afskrevet af Anna Myrhøj

Folio 497B. Den 9. November 1725

Monsr. Chresten Hansen, Ridefoged på Langholt mødte for Retten og paa sit velb. Herskabs Vegne fremstillede 2de stefningsmænd, Navnlig Chresten Andersen og Jens Christensen, begge af Gandrup, som eedelig o.s.v. bekræftede, at de med loulig 8te dages Varsel her til Tinget i dag at møde hafde indkaldt Niels Pedersen i Vester Skrolle i Vester Hassing Sogn.

Ellers forklarede Stefningmændene, at de ved forkyndelsen talte med Niels Pedersens Hustrue og siden med ham self i Byen.

Den indstæfnfte blef paaraabt, men hverken hand eller nogen paa hans Vegne mødte noget herimod at svare, hvornest Monsr. Chresten Hansen fremstillede 2de Siuns og Vurderingsmænd Nafnl. Chresten Brixen af Gaaser og Jens Sørensen af Øster Skrol i Øster Hassing Sogn, som ved bemeldte Lovens Ed o.s.v. bekræftede, at de den 27. Octb. Nestafvigte efter Monsr. Chresten Hansens Begiering vare hos bemeldte Niels Pedersen i **Vester Skrolle** og der Taxerede hans Huses Brøstfældighed og vurderede hvis boehave og Creaturer som ved Stedet da befandtes, og de forrettede samme saaledes som det under deres

hænder er antegnet og specificeret, hvilken Specification for Retten blev oplæst og lyder saaledes som følger i No. 2.

Endelig fremstillede Chresten Hansen 3 mænd ved navn Niels Thomsen (Ø. Toftegrød.), Jens Jensen og Hans Sørensen, alle fra Gaaser (alle Langholts fæstere), som under ed forklarede, at dem bekendt holdt Niels Pedersen i Skrolle ikke sin gård ved lige, som han burde, og ej heller passede driften og hans avling som tilbørligt og lovligt, og i særdeleshed i dette år, da det meste af hans hø blev stående ude og blev ædt og spoleret. Så lidt var indbjerget at vidnerne syntes, at han bedre kunne fortsætte sin avl og bjergning, end han gør, dersom han ikke var så forsømmelig. Husene kunne også have været i bedre stand, hvis han efterhånden årlig havde forbedret dem med tag og ler. Vidnerne syntes ikke, at det var tjenligt for hverken husbonden eller stedet, om han på sådan måde sad længere derved, såsom det snart derover kunne blive slet øde.

Eftersom den indstævnte Niels Pedersen ikke var mødt for at svare for sig, ville Chresten Hansen ikke forlange en kendelse den dag men begærede sagen udsat i 14 dage, hvis han da ville møde her ved retten og svare på det fremførte. Retten tillod den begærede opsættelse, mod at Niels Pedersen ved 2 mænd bliver advaret om samme opsættelse i fald han til den tid kan have noget at fremføre. Herefter blev retten i guds navn ophævet.

Nr. 1. Stævningen lyder således:

På Højædle og Velbårne Hr. Etatsråd og Jægermester Heinrich Bielke til Langholt hans vegne gives hermed Eder Niels Pedersen 8te dages kald og varsel til Kier Hvetboe herredsting at møde fredagen den 9. November førstkommende, sigtelse og saggivelse at modtage, syns og andre vidner at påhøre, spørgsmål at tilsvare og dom at lide angående Eders i fæstehavende gårds forsiddelse og brøstfældighed med videre. Til samme tid og ting stevnes I Jens Sørensen i **(Øster) Skrolle** og Chresten Brixen i Gaaser for Eders syn, vurdering og taxering som I ved bemeldte Niels Pedersens sted Skrolle den 27. Oktober nestleden på Eders herskabs vegne forrettede at tilstå.

Item stevnes til fornævnte ting Hans Sørensen, Jens Jensen af Gaaser og Niels Thomsen i Toftgaard for Eders sandfærdige forklaring at udsige alt angående fornævnte Niels Pedersens usømmelige og ulovlige forhold med samme sin gård Skroll. (vidner og synsmænd var alle fæstere under Langholt gods)

Langholt den 2. Nov. 1725

Chr. H- Bedstedt

No.2. Her følger takseringen og vurderingen.

449A:

23. November 1725

Monsr. Chresten Hansen, Ridefoged på Langholt mødte for retten i den sag contra Niels Pedersen i Vester Skroll, som til i dag var opsat og gav tilkende, at contra parten var lovlig advaret til i dag at møde, hvilket også ses deraf, at han nu er personlig tilstede, og til den ende blev den i dag 14 dage her i retten fremlagde skriftlig forretning over husenes brøstfældighed og Niels Pedersens gods og midler for ham i dag oplæst, eftersom han i dag 14 dage ikke var tilstede; derpå tilspurgte Chresten Hansen Niels Pedersen om han noget imod det oplæste syn og vurdering havde at sige, hvortil han svarede, at han syntes, at

brøstfældigheden var for højt sat på 9 skp. 1fdk. 2alb skyld foruden at både vidnerne og synsmændene er ført af hans medtjenere, hvilke han dog ikke kunne sige noget imod, men alene bad husbonden ville have nogen medlidenhed med ham, efterdi han vel ved, at han har måttet underholde hans kones forældre, siden han kom til stedet, og hans hustru på nogle år har været helt svag i hovedet, han ikke heller selv i år har været så frisk, hvilket endel har været årsag, at han høet og kornet ikke har fået indbjerget i rette tid, endel og det meget våde vejr, som i år har været; for resten har han rigtig betalt både konge og husbonden til den tid den hos ham blev skreven; husene har han og hjulpet med tømmer og tag såvidt han har kunnet, men at han dem overalt har kunnet forbedre har ikke været i hans magt, beder derfor at husbonden i det mindste vil tillade at tjene hans brød, hvor han kan, om han således endelig mod vinterdag skal fratræde

449B

både stedet og hvad han ejer, så og hans kone og barn tilligemed hendes gamle forældre måtte dog nyde noget årlig til ophold af stedet hos den, som der efter ham kommer.

Chresten Hansen svarede, at det tagne syn viser nok, hvad Niels Pedersen har forbedret på husene, så forklarer og de førte vidner, hvorledes han med avlingen omgås, så det ikke gøres fornøden noget videre imod Niels Pedersens tilførte at svare, men gav tilkende, at han foruden forrige præstationer resterer endnu med hans landgilde til næstafvigte Martini forfaldne penge 3 Rdl. Derforuden behøves til stedets beretning en god forsvarlig arbejdsvogn med behør 6 Rdl., en forsvarlig plov med behør 3 Rdl., en harve 10 mark, tvende Bester (heste), som ikke ringere kan anses end til 20 Rdl., og som da Niels Pedersens gæld, både brøstfældighed, besætning og landgilde, beløber sig til 105 Rdl. 1 Mark og 4 sk., og hans midler derimod ikke bedrager sig til mere end 52 Rdl. 4 Mark 3 Sk., så formoder og påstår Chresten Hansen, at Hr. Etatsråden bliver tilkendt de vurderede midler, så vidt de kan tilstrække, og Niels Pedersen tilfunden at betale de resterende penge 52 Rdl. 3 Mark 1 Sk. Som hans midler ikke kan tilstrække. Item og at han sit fæste forbrudt og denne forårsagede processes omkostninger at betale, og i mangel af betaling at lide efter hans Kgl. Mayestæts allernådigste love og forordninger, hvorpå alt Chr. Hansen var dommerens kendelse begærende, og blev da efter sagens beskaffenhed dømt således:

Dommen:

Som Højædle og Velbyrdige Hr. Etatsråd og Hof Jægermester Henrich Bielche til Langholt ved sin fuldmægtig lader søge denne hans bonde Niels Pedersen udi Skrol i Vester Hassing Sogn for dette hans boligs forsiddelse, hvilket ham og således som acten udviser er bleven overbevist: Så vides ei rettere herudi at kende, end at førnævnte Niels Pedersen jo bør have sit fæste forbrudt efter lovens pag. 460 act. 2de, og herskabet berettiget stedet til en bedre beboer at bortfæste, så bliver og de registrerede og vurderede midler velbemeldte Hr. Etatsråden hjemfalden til den anførte bygfæld, besætning og restancens betaling, så vidt det tilstrække kan, og som Niels Pedersen i så måde må forlade stedet udi armod, måtte det behage velbemeldte høje herskab at considerere hans svagelige hustru og barn med hendes gamle forældre deres elendige tilstand, at de nogenledes kunne conserveres, så og at han må tillades at søge sin føde på lovlig måde, hvor han bedst kan, om endskønt han efter Kgl. Allernådigste lov og

forordning er pligtig at betale den øvrige rest efter actens formelding. Det til bekræftelse under min forsegling.

Jens Ovesens kommentar til Niels Pedersen Himmerbos videre skæbne.

Niels Pedersen (Himmerbo) fra Gandrup, viet i v. Hass. Kirke 30/12 1714 til Kirsten Jensdatter af Schroll. Forlovere Jens Ovesen i Schroll og Mads Pedersen(Himmerbo) i Gandrup.

Hun var datter af fæsteren Jens Ovesen og hustru Ane Pedersdatter. Niels Pedersen overtager svigerforældrenes fæste og får tilnavnet "Skrold".

Allerede i august 1726 døde han, kun 38 år gammel. Hans enke, Kirsten Jensdatter Skrold, døde først 1759, begravet 17/1, 65 år gammel.

Parrets eneste levende barn, Peder Nielsen med tilnavnet Skrold, var født 1722, døbt 24/6. Han blev som voksen fæster, først i flere år i Gaaser, senere få år til 1778 på Starbæk på Holtet. Han endte som skovfoged i Østeraa Skovhus. Her døde hans hustru Maren Jensdatter i 1783, begr. 24/8, men 6. Søndag p. Tr. 1784 giftede han sig igen med pigen Maren Nielsdatter af Hals. Peder Skrold døde i 1798 i Skovhuset og begravedes 26/8.

Hans datter Ane Pedersdatter Skrold var 1778 blevet gift med Jens Nielsen fra Dødskov i Vester Hassing, og de overtog fæstet af Starbæk. Det er mine tipoldeforældre.

Jens Ovesen (Jens Ovesen var lærer i Aalborg / øster Sundby)

1725 – 1768

Fæster Niels Andersen.

Han er født 1699 og døde i 1774. Søn af Anders Nielsen i Østerladen (d. 1707) og Karen Thomasdatter (Kjærulf fra Lindholt)

Gift med Ellen Ibsdatter, f. 1692 og død 1773, datter af Jeppe Poulsen i Starbæk. Hun er søster til Anders Ibsen på Mølholt.

Om fjordfiskeriet 1740

(Holger Rasmussen – Limfjordsfiskeriet før 1825)

Niels Andersen, Skrold, var særdeles aktiv med hensyn til fiskeri idet han alene havde 8 kåge samt halvpart i en af de 47 der hørte til Gaaser.

Af de 26 kåge, der hørte til Gandrup ejede han de 10. Desuden fiskede han selv med en.

På Øster Hassing gamle kirkegård ligger der en næsten ulæselig sten med følgende indskrift:

"Herunder hviler to salige mennesker, som boede i Skrold i 43 år og var i Vester Neisig hos deres datter og svoger (svigersøn) i 6 år. Deres fødselsår var, mandens 1699, Niels Andersen, som var barnefødt i Øster Laden af ærlige forældre. Konen Elin Ibsdatter, født ved Starbæk af ærlige forældre 1692 og døde 1773. Manden døde 1774. Gud give dem en salig opstandelse på den yderste dag".

1768 – 1782

Selvejer Hans Jørgen Christensen Fanøe.

Han var herredsskriver og forvalter på Langholt. Han købte Skrold og Øster Toftegaard af sin arbejdsgiver, men solgte straks Øster Toftegaard videre i 1770. Han nævnes som boende her i 1771 og 1777.

Hans Fanøe er født omkr. 1745 og død i Sundby i 1810. Søn af degn i Ellidshøj-Svendstrup, Christen Fanøe og Maren Nørgaard.

Gift 1767 med Ane Margrethe Antje, f. o. 1735 og død 1809. Boede senere en tid i Hovgaards Mølle og derefter i Nørresundby.

På et tidspunkt må Fanøe have solgt gården til **Sr. Mads Krogh**, der døde og begravdes 26/3 1779. Aalborghus Amts Skifter No. 701, Reg. 1779, 20. April. Mads Krog, Skrolle i V. Hassing gift med **Fennicke Marie Boie**, f. I Sæby 1707, datter af byskriver Nikolai Lauridsen Boie og Barbara Pedersdatter Lund.

Jyske efterretninger 1780

Nr. 17, fredagen d. 30. april.

Udi Stervboet efter afgangne Selvejer Mads Krog i Skrollegaard, beliggende i Kier Herred, Vester Hassing Sogn, bliver Mandagen den 17. Mai førstkommende om Formiddagen Kl. 10 Slet ved offentlig Auktion opråbt og bortsolgt benævnte Afdødes og efterladte Hustrues fælles Boes tilhørende Eiendomsgaard Skrollegaard, som staaer for Hartkorn Ager og Eng 2 Tdr. 3 Fdkr. 2Alb. Hvilken gaard ligger nær ved Liimfjorden i en god egn, og ikke langt fra Hals Skov, samt haver Marken, som er indkastet, tæt hosliggende, dens aarlige Udsæd er omtrent 6 Tdr. Rug, 8 Tdr. Byg og 16 a 20 Tdr. Havre, Høe – avlingen, hvoraf det meste er Baarhøe, er 40 – 50 læs, der kan græsses 20 – 30 Fæhøveder samt 7 a 8 Bester (heste), foruden Faar og Svin. Gaarden haver og fornøden Ildebrændsel af Tørv, samt en skøn Frugt- og Kiøkkenhave. Item 2de Brønde, og på dens grund ere beliggende 3de Gadehuse, som beboes af **Jens Jæger, Levi Christensen og Søren Nielsen Falch**, hvilke gøre hver en Ugedags Arbejde til Gaarden.

Dens Bygninger bestaae af 12 Fag Stuehus, muret og teglhængt, 12 Fag Huus med klinede Vægge og Straaetag til Brygge- og Tørvehus. 15 Fag Udhuus til Vognskiul, Material- og Fæhuus. 6 Gulv Ladehuus, 9 Fag Huus til Stald, og 2 Fag Kiøkkenhuus, alt vel og bequem indrettet. Iligemaade bliver samme Tid strax efter at Auktionen over Gaarden er tilendebragt, ved Auktion opråbt og bortsolgt Boets øvrige Eiendele og Effecter, bestaaende af Sølv, Tin, Kobber, Messing, Malm, Jernfang, Glas, Stentøj, Speile, Borde, Stole og anden Boeskab, samt Linned, Gang- og Sengeklæder, item nogle Bøger med videre, saa og Vogne og Hestetøj, samt andet Gaards og Aulings Redskab, saavel som og de Boet tilhørende Kreaturer, bestaaende af Heste, Køer, Faar og Svin, hvilket alt forinden Auktionen kan af de Lysthavende tages i Øjesyn.

1782

På denne auktion må Hans Fanø have købt gården tilbage, for Kr. Værnfelt oplyser, at Fanø den 20/6 1782 solgte gården, htk. 2/0/2/2 til

Sr. Peder Christensen på Østeraegaard for 1120 Rigsdaler.

(Er det familie til den næste ejer på Østerae,Jørgen Christensen?)

Samme år den 28/11 sælges gården videre til Peder Jensen Ellern for 1170 Rdl.

1782 – 1800

Peder Jensen Ellern, selvejer

Han er født i 1736 og død i 1808, søn af Jens Jensen i Ellern og Kirsten Pedersdatter (af Uttrup Nørgaard).

Gift 1771 med Ane Nielsdatter, f. 1745 og død 1817, datter af Niels Pedersen i Nør Rottrup og Kirsten Pedersdatter.

Børn:

- 1) Niels Pedersen Ellern, f. 1772, d. 1824. Forfatteren Niels Hanckes morfader. Gift 3/6 1808 med hans halve morbroders enke Ane Kirstine Madsdatter.
- 2) **Kirsten Pedersdatter**, f. 1777, g. m. **Thomas Andersen i Skrold**
- 3) Jens Pedersen, f. 1779, spækhøker. Boede i København og senere i Dragør. 4 børn.
- 4) Peder Pedersen, f. 1782, cand. Phil, "Onkel Peter", død 21/10 1846.

1800 – 1847

Thomas Andersen, selvejer

Han er født o. 1781 i den store gård i Gandrup, søn af Anders Jensen Lyngdrup i Øster Mølholt (1759 – 1853) og Johanne Svendsdatter (1743 – 1816). Det var Johannes 2. Ægteskab.

Han døde 11. Juni 1848 i Skrold, 67 år gammel, 5 børn.

Familie baggrund

I 1787, familie 15 i Gandrup var der følgende husstand:

1. Anders Jensen, 30 år gift 1, bonde og gårdboer, husbonde
2. Johanne Svendsdatter, 44 år, g.2. gang, madmoder
3. Peder Thomsen, 16 år, ugift, hendes søn af 1. ægteskab
4. **Thomas Andersen, 6 år, barn af sidste ægteskab**
5. Johanne Andersdatter, 3 år, barn af sidste ægteskab
6. Karen Nielsdatter, 48, ugift, tjenestepige
7. Niels Gundersen, 27, ugift, nationalsoldat, tjenestekarl
8. Niels Madsen, 26 år, ugift, tjenestekarl
9. Anders Pedersen, 15 år, ugift, tjenestekarl

Trolovelse: Den 6te Martii 1808 anmeldt til ægteskab Ungkarl Thomas Andersen af Mølholt og Pigen Kirsten Pedersdatter af Skraal.
Copulerede (gift) d. 28de Junie. Forlovere: Anders Christensen og Anders Madsen.

Gift 1. gang d. 28/6 1808 med Kirsten Pedersdatter, f. 1777, d. 1813

Børn af 1. Ægteskab:

1. Ane Johanne Thomasdatter, f. 21. maj 1809
2. Peder Thomsen, f. 19. okt. 1810. Faddere: Ane Kirstine Rottrup og Johanne Jepsdatter, Anders Christensen Toftgaard, Niels Poulsen Toftgaard og Chresten Clem af Gaaser.

Gift 2. gang 5/2 1815 med Marie Elisabeth Sørensdatter, f. 1787, d. Efter 1860, datter af Søren Christensen på Sønder Rottrup.

Børn af 2. ægteskab:

3. Anders Thomsen, f. 20. Maj 1816. Faddere: Jens Nielsens hustru Johanne i Laden, Pige Mette Kirstine Hansdatter i Rottrup, Anders Jensen på Mølholt, Niels Pedersen og Hans Jensen i Rottrup.
4. **Kirsten Thomasdatter, f. 2. Nov. 1817 i Skrold.** Faddere: Gmd. Niels Pedersens hustru Sidsel Marie, Pige Mette Kirstine Hansdatter i Rottrup, gmd. Anders Jensen på Mølholt, gmd. Jens Nielsen i Øster Laden og gmd. Hans Jensen i Rottrup. **Hun blev 29/6 1844 gift med møller Poul Esbensen i Ulsted.**
5. Søren Thomsen, f. 29. Okt. 1821 på Skrold, døbt 26. Dec. 1821. Faddere: Jens Nielsens hustru Johanne Andersdatter i Øster Laden, pige Maren Jensdatter i Gandrup, gårdmand Jens Nielsen i Laden, Knud Knudsen på Mølholt og Anders Andersen i Gaaser

Skrold 1844:

Thomas Andersen, matr. 76 af V. Hassing, før 2/0/2/2, nu 2/5/2/½ .

Matr. 55 af Gaaser, " 0/7/2/0, " 1/4/0/0.

Hartkorn Før 3/0/1/2, nu 4/1/2/ ½

1847 - 1877

10/1 1847: **Poul Esbensen**, f. 1818, d. ?, søn af Esben Pedersen i Ulsted Mølle og Ane Jensdatter fra Dr.lund.

Folketælling 1860:

Poul Esbensen, 42 år, f. i Ulsted

Kirsten Thomasdatter, 43 år, født her i sognet

Marie Poulsdatter, 14 år, født i sognet

Marie Elisabeth Sørensdatter, konens moder, 73 år, født i Ulsted sogn (Rottrup).

1877 - 1907

3/12 1877: **Jacob Sørensen Nøhr**, gift med Marie Poulsdatter.
Jacob Nøhr, f. 1845 og død 26.
Febr. 1917
Marie Nøhr, død 27. Juni 1922

Folketælling 1890. Tællings kommissær Jacob Nøhr, Skrold

1. Jacob Nøhr, 44 år, gift, f. i Barmer, gårdejer
2. Ane Marie Poulsen, 44 år, gift, f. i Ulsted, hans kone
3. Niels Chr. Jensen, 21 år, ugift, f. i V. Hassing, tjenestefolk
4. Mads Chr. Jensen, 26 år, ugift, f. i V. Hassing " "
5. Niels Anton Nielsen, 17 år, ugift, f. i Gandrup, " "
6. Jens Chr. Jensen, 15 år, ugift, f. i Gandrup, " "
7. Christen Bertelsen, 68 år, enkemand, f. i Sverige" "
8. Laura Christensen, 20 år, ugift, f. i Gaaser, " "
9. Louise Jensen, 23 år, ugift, f. i Gandrup " "
10. Ane Nielsen, 18, ugift, f. i V. Hassing " "
11. Poul Esbensen, 72 år, gift, f. i Ulsted, aftægtsmand
12. Kirsten Thomasdatter, 74 år, gift, Gaaser aftægtskone

I 1907 overdrog han sin gård til broderdatteren Karen og hendes mand Åge Groes- Petersen.

Herefter trak han sig tilbage til Nørresundby, hvor han boede til sin død i 1917
De fik ingen børn

**Nekrologer ved Jakob Nøhrs bisættelse i Nr. Sundby og begravelse i Gaaser
26. Febr. 1917.**

Partikulier Jakob Møhr

begravedes i eftermiddag i Nørresundby Kirke, dvs. bisættelsen og jordpåkastelsen foregik i kirken, medens begravelsen finder sted på Gæsser kirkegård, nær hans gamle hjem "Skrald".
I kirken samlede en stor skare mænd og kvinder fra by og land, et repræsentativt følge med tilknytning til amt og kommune og det større jordbrug.
Ved kisten paraderede Nørresundby håndværkerforenings fane. Der var en vældig krans og blomsterdekorationer.
Pastor Thygesen, V. Hassing, talte ud fra ordet: Et lykkeligt liv varer et vist antal dage, men et godt navn varer evindeligt.
Jakob Møhr har et godt navn og mange hverv var ham betroet. Han var i lang tid formand for V. og Ø. Hassing sogneråd og ledede kommanen, og han var medlem af skoledirektionen under 4 provster.
Han var en oprigtig, en pålidelig, tjenstvillig og trofast mand, en mand, som stod ved sit ord. Og han var den, som i højest grad støttede arbejdet ved Gæsser kirkes rejsning. Han ville så gerne skaffe folk lettere adgang til at høre Guds ord. Kirken og skolerne er sænke, og han omfattede den begge med sand interesse og også ud fra de ord: Gudsfrygt styrker riget. Vi takker ham for alt det gode, han har vist os, og vi beder Gud være ham barmhjertig. Amen!
Provst Gregersen talte ud fra Paulus brev til Korinth: At være tro mod det, som er bleven os betroet. De gode og trofaste tjener, gå nu ind til din herres glæde. Der var ikke blot betroet ham rimeligt gods, men også gode evner, huskomsels, samskæft, praktisk sans.
Og Jakob Møhr var en god type og en udværet repræsentant for de gl. jyske bondeslægter, som nu være og være moderniseres. Om han talte med kongen eller kongelæren var han sig selv, altid den samme stoute bonde.

Jakob Møhrs bisættelse foregik i fredags fra Nørresundby kirke.
Efter salmen: Lykkelig, lykkelig, hver sjæl, som har fred, talte først pastor Thygesen, Vester- Hassing, og dernæst provst Gregersen. Sidst bragte Karl Møhr, Børner, sin afdøde broder en hjertelig tak for, hvad han havde været for sin familie.
I Møhrs liv var ærlighed og trofasthed karaktertrækket. Han havde den lykke at skaffe sig mange venner, og han blev stærkt benyttet i det offentlige livs tjeneste. Således var han i mange år formand for Vester- Hassing sogneråd og medlem af skoledirektionen og plejefjævnforeningen. Det skyldtes også reget Møhrs nedvirken, at Gæsser kirke blev rejst, og han var medlem af menighedsrådet.
Da stor forsamling havde givet nåde, og en vældig dejlige krans var sendt, deriblandt mange signerede, blandt hvilke nævnes: Vester- og Øster-Hassing sparekasse, Kjør Mørreds lærerforening, Nørresundby konvaleskole, plejefjævnforeningen og flere.
Kunne dag færdes Møhr lig til Gæsser, hvor begravelsen foregik. I kirken fandt en smuk lille højtidelighed sted. Pastor Thygesen talte der over ordet: Siger altid gud og faderen tak for alle ting i den herres Jesu Kristi navn.
Ved graven bragte A. Groen, Skrald, på fru Møhrs og hele familiens vegne en hjertelig tak for den store kærlighed og deltagelse, der var bleven der beviist.

Jakob Møhr

døde i går efter en uges kamp med det slagtilfælde, som raste ham forrige søndag. Jakob Møhr kom som ung ved ægteskab i besiddelse af den store gård "Skrald" ved Gæsser. Her drev han i mange år et mønsterlandbrug og blev hurtig en anset mand, hvis kræfter der blev lagt henlæg på på mange alder.
Hans kæreste virkefelt var indenfor skolekommissionen og landbeforeningen. Det skyldtes i højeste grad Jakob og Marie Møhrs virke og økonomiske offervillighed, at Gæsser kirke blev rejst for 12-13 år siden. Som dyrkeskødsmand har Møhr virket i mange år.
Det blev også disse to virksomheder, han bevarede, efter at han og hans hustru havde solgt gården og tog ophold i Nørresundby, alle de andre offentlige hverv havde han efterhånden sagt sig fra.
Jakob Møhr var en statelig og repræsentativ bonde, som var højt agtet alle vegne. Han blev 77 år. Ægteskabet var barnløst.

Ivar Aage Groes - Petersen

1907 - 1945

Han var søn af grosserer Niels Groes- Petersen og hustru Anna Nielsine Dorthea, f. Jensen. Han blev født den 20. Dec. 1876, Havnegade 41 i København. Han døde i Hasseris 31. Juli 1961.

Karen Groes - Petersen (F. Nøhr)

Hun var datter af Jacob Nøhrs tvillingbror, Johan Nøhr og Ane Margrethe Nøhr fra Restrup Kro, Sønderholm sogn. Hun er født 7. April 1870

Åge og Karen blev gift den 20. September 1901, og deres første hjem blev "Skovlund" ved St. Heddinge.

I 1907 overtog de Skrold fra Karens onkel Jacob Nøhr

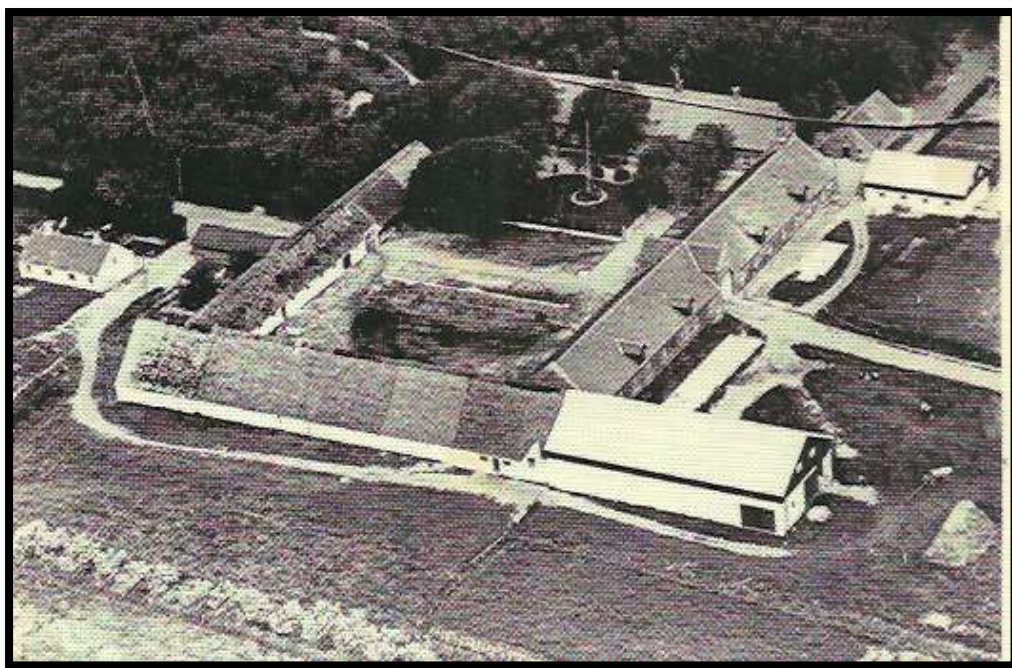
Billede fra sølvbryllup, Sæby d. 20. sept. 1926

Skrold 1924. Danske gårde i tekst og billeder af J. Jespersen

Ejer Åge Groes. Matr. Nr. 55a mfl. Gandrup, Øster Hassing Sogn. Købstad Nr. Sundby, 23 km. Jernbanestation Gandrup, 7 km. Ejendomsskyld 102,800 kr. Jordværdi 64,100 kr. Hartk. 8 tdr. 2 skp. 2fdk. 2alb. Samlet areal 116 $\frac{3}{4}$ hekt., deraf ager 97, strandeng 16 $\frac{1}{2}$, mose 1 $\frac{1}{8}$, have og gårdsplads 1 $\frac{5}{8}$. Brandassurance for bygninger 80.000 kr. Postadresse Gandrup, tlf. 1 Gaaser.

Ejeren overtog ejendommen i 1907 efter sin hustrus onkel, Jacob Nør. Bygningerne er af grundmur, hovedbygningen med skifertag, ko- og svinestald i en længe med jernbjælker, hvælvinger og tegltag, hestestald og lade med stråtag. Til ejendommen hører arbejderhus. Gården ligger ved Limfjorden, vest for Gaaser By, og har indkørsel fra byen.

Skrold 1935. Større danske landbrug.

Skrold, Øster Hassing sogn og kommune, Kær Hrd., Nr. Sundby retskreds, Aalborg Amt.

Ejer prpt. Aage Groes, postfb. og nærmeste st. Gandrup, afstand godt 6 ½ km og 23 ½ km. Til Nr. Sundby. Tlf. Gaaser 1.

Matr. 55 a mfl. Af Gandrup og 194i af Hals, samlet areal 121 ha. Deraf 92,3 ager, 27 eng, og 1,5 have og gårdsplads. Htk. 7 tdr. 5 skp. 2fdk. 2 ½ alb. Ejendomsskyld 91.500 kr (101.700), Jordv. 52.200 kr. (59.600). Bygn. Er fors. I land- bygn Brandi. For 80.000 kr. Løsøret i Vermund for 100.000 kr. Der er ingen elektrisk installation på gården.

Skrold ligger ca. 1 km. Vest for Gaaser By; Jordene, der er samlet ved gården, består overvejende af god sandmuld på sandunderlag. Terrænet er fladt, kultur og gødningskraft god, jorden er drænet, der er merglet fra ældre tid, og hele arealet kalkes i 1934 - 36. Engen er hårdbundseng, dels strandeng, dels overdrev. Jorden dyrkes i alm. Vekseldrift med et stort græs-areal; af kunstgødning anvendes årligt ca. 200 sække superf., 70 kalig. Og 80 sække kvælstofg.

Kvægbesætningen, der består af 45 malkekøer, 2 tyre og 35 stkr. Ungkreaturer, er af jydsk race, det er en gl. Stambesætning, som fornyes ved eget tillæg og er tuberkelfri, køerne græsser i løsdrift; der sælges en del avlsdyr; den gennemsnitlige mælkeydelse pr. ko var sidste år 4732 kg med 3,87 pct. I fedt og 205 kg smør. Mælken leveres til Holtet Andelsmejeri.

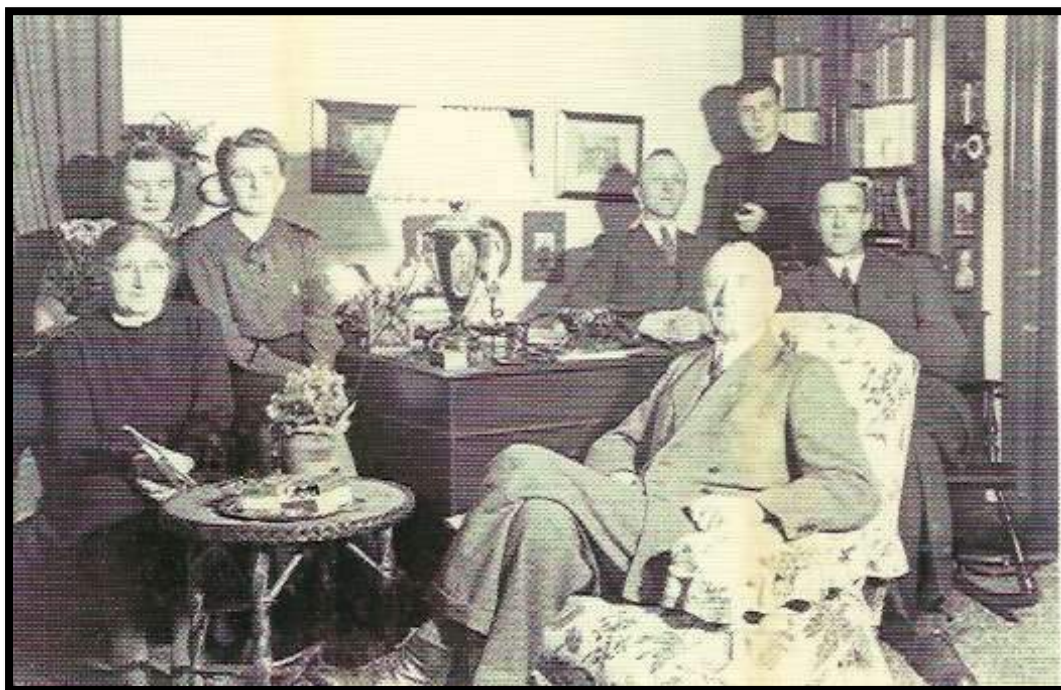
Der holdes som regel 10 arbejdsheste, og der tillægges 2 - 3 føl årlig. Svinebesætningen har tidligere været 22 tillægssøer, og der er leveret ca. 230 slagterisvin årligt samt solgt en del smågrise; besætningen er nu kun 12 søer, og gården har kort til 108 svin årligt. Der holdes 3 får, og fjerkræholdet er ca. 200 høns.

Skrold har grundmurede gode, velholdte bygninger. Den Skifertækkede hovedbygning, der er opført i 1887, ligger mod nord (nordvest) til den kønne gamle have, som også strækker sig vest for hovedbygningen; den rummer en god beboelse. Af de 3 sammen byggede avlslænger er de 2 sidelænger delvis forbundet ved en mur med hovedbygningen, og forrest på gårdspladsen er der indrettet et anlæg; den østlige sidelænge, som er tækket med tegl, rummer svine- ungvæg- og kostald samt indkørselsport mellem de 2 sidstnævnte og den vestlige værelser til folkene, vognport, gennemkørselsport og hestestalden er tækket med strå og hvidpudset ligesom den sydlige længe, laden, der er forlænget mod øst ud over kostalden med en tilbygning, som har træ trempel og tag af pandeplader.

I ko- og svinestalden er der jernbjælker og murede hvælvinger, der benyttes en petroleumsmotor til stationær kraft, ligesom denne også leverer drivkraft til gårdens vandværk, og der hører et hus til ejendommen. Fra gården, som ligger nær ved Limfjorden, er der udsigt over denne til Østhimmerland.

Skrold ejedes i forrige århundrede af P. Esbensen, efter hvem den i 1877 overtoges af svigersønnen Jacob Nøhr; i 1907 solgte han gården til den nuværende ejer, hvis hustru var en niece af sælgeren.

Familien Groes i dagligstuen på Skrold

Folkehold 1934: Bagerste række fra venstre: Martin Brønd, Lars Andersen, Holger Jensen (Holtet), Verner, høstarbejder, Robert, Københavner Svend (med hund), Herman og Tage Groes.
Forrest fra venstre: Martha Svendsen (fodermesterkone), Jenny fra Gandrup, Tove Groes, Johanne fra Råbhui, Rigmor Svendsen (Marthas datter), og Ingvar (forrest til højre).

1934. Fra venstre: Martin Brønd, Holger Jensen, Svend, høstarbejder, Robert (Michailsen?), Verner, Tage Groes, Lars Andersen og Herman.

Bagerst: Tage Groes
I midten: Johanne fra Råbhui og Tove Groes
Forrest: "Københavner Svend", Jenny fra Gandrup og Martin Brønd

Konsortiet "Hals Sønderskov".

Proprietær Groes var formand for det konsortium af Gaasermænd (14), der 21. nov. 1917 / lyst 3. maj 1918 af S. Nørgaard på Østeraagaard, havde købt Hals Sønderskov.

Da denne i 1917 solgte resten af gården, flyttede han til Sommerlyst, som han havde købt 1915.

Sommerlyst blev kort tid efter også solgt af Nørgaard til samme konsortium, der efterfølgende frasolgte engene nord for skoven til den nye ejer af Østeraagaard, Just Kr. Thousgaard, der betalte en høj pris. Thousgaard kom i vanskeligheder og gik nogle år senere fallit .

I begyndelsen gik det fint med selskabet, og det fortælles, at der var lidt misundelse blandt ikke medlemmer, når medlemmerne i højt humør holdt den årlige sommerfest på "Sletten" og den "våde" generalforsamling på Sommerlyst. Krisen i 30erne kunne imidlertid mærkes, og som nødløsning blev skoven i nogle år udlejet til Wolstedlund. Da lejeperioden var færdig, var skoven også tømt for godt træ. Endnu værre gik det, da Sommerlyst i 1935 nedbrændte og blev genopbygget for dyrt og flot, og derefter kom selskabet i vanskeligheder. Det var alligevel et chok for medlemmerne, da formanden på en generalforsamling stod op og fortalte, at kassen var tom,- og hvad værre var, - der var ingen bilag.

Det fik Mads Jensen i Brogården ("Fold Mads") til at råbe: "Do er en kjæltring". Formandens svar herpå var: "Det er kun en mand som Dem Mads Jensen, der kan finde på at sige sådan noget". Så var munden lukket på Mads, og de andre turde ikke sige noget, for de så alle et stort lys i Groes, men det ødelagde økonomien for flere af dem.

Fold Mads var byens gavflab og drukkenbolt, men ellers en dygtig mand, der også var ret velhavende. Det fortælles, at han engang i fuldskab tilbød at betale en af de andre for at overtage hans anpart, men den anden afslog, da han ikke ville drage fordel af Mads' tilstand. Måske har Mads ikke været helt så fuld, som den anden troede.

At det gik sådan til, har jeg fået fortalt af Møller Jensen og Emil Gade, som begge vidste god besked.

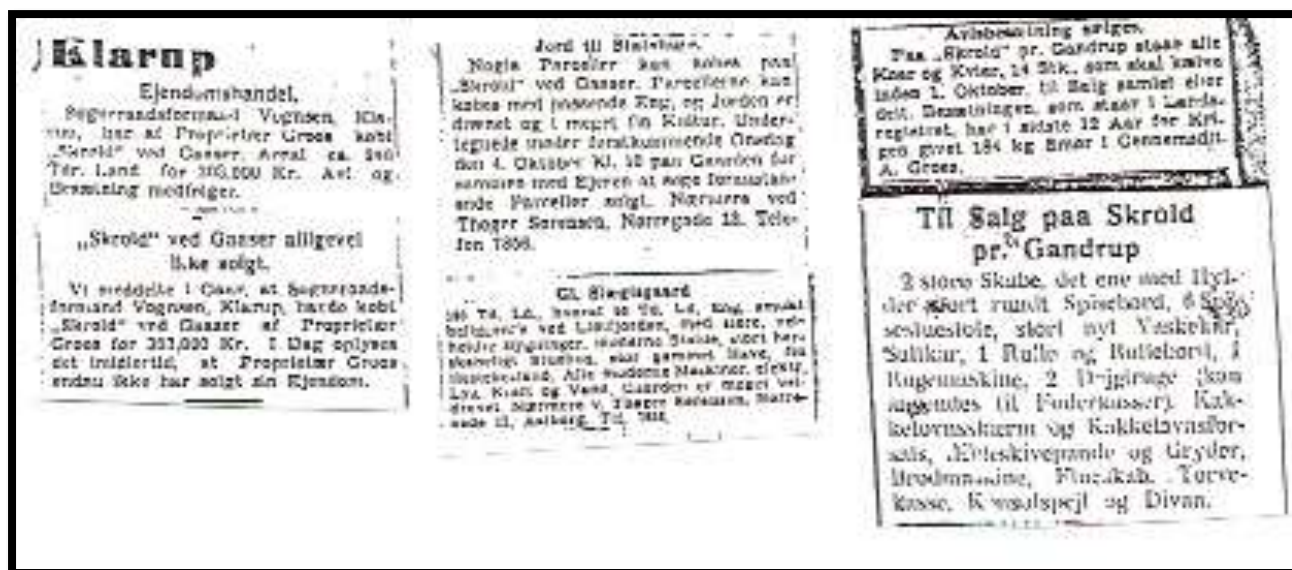
Johannes Justesen, der boede på Sandagergaard (21a) har i sine erindringer fortalt følgende om skoven. På hans 40 års fødselsdag 10/3 1938 havde han gæster, og en af dem berettede om, hvordan Wolstedlund ville beværte bestyrelsen på natklubben "Eldorado" i Aalborg. Med på turen var bl. a. "Fællid Laurids(15a,- Møller Jensens far), Anders Christensen (30a) og Peder Olsen (13a). Peder krævede "damer" til bordet, - og det fik han.

Krisen i 30erne og problemerne med Sønderskoven må også have gjort ondt på økonomien på Skrold, og håndværkere har fortalt, at det, der tidligere syntes at være et solidt foretagende, nu blev et af de steder i landsbyen, hvor man måtte sende regningen flere gange.

Inden Åge Groes endelig solgte Skrold i 1946 til Harald Stenild forsøgte han at sælge hele gården med avl og besætning for 303.000 kr. til sognerådsformand Vognsen i Klarup. Denne handel blev alligevel ikke til noget, og derfor blev nogle engparceller udbudt til salg som statshuse.

Derefter blev avlsbesætningen sat til salg, samt dele af inventaret.

Til sidst blev resten, 160 tdr. land sat til salg ved mægler Thøger Sørensen, Nørregade 13, Aalborg.

1936: Skrold hartkorn 7/5/2/2 ½, areal 115, 58 ha.

Børn:

Niels Chr. Groes

f. 6/8 1902

gift 11. Marts 1930 med Lazetty Simonsen, datter af Ole Simonsen fra Sønder Nygaard i Gaaser. Kom først til Møllergaard i Østervrå, dernæst Frydenlund ved Balle og senere "Lille Bøgelund", Slesvig, Mariager.

3 børn: Niels Chr. f. 23/2 1931, Ole Ivar f. 23/6 1933, Poul f. 12/8 1943

Johannes Groes

f. 26/8 1906

Gift d. 30 april 1938 med Kirstine ("søster") Christensen fra Starbæk. De købte Ryttergården i Veddum, der senere blev overtaget af sønnen Harald.

Deres børn: Mogens f. 28/1 1940, Harald f. 26/9 1942 og Anna Lene f. 31/1 1952.

Anna Maria Margrethe Groes (Musse)

f. 26/6 1911

gift 6/7 1936 med maskinmester Carl Jørgensen, Hals

Inge Lisbeth Agnete Groes

f. 10/12 1917 (blev lærerinde)

gift 6. Juli 1946 med lærer Johan Høeg, Nørresundby.

Tove Johanne Groes

f. 9/5 1921

gift 17/4 1942 med Harry Simonsen, Gammelmark, Hals

Børn: Karen f.8/2 1943, Aase Tina f.14/5 1946, Knud Ove f. 8/1 1958

Tage Jakob Groes

f. 9/5 1921

Tage var ugift og boede i Helsingør. Han døde 31/10 1979.

Lidt vest for Skrold, helt ned ved fjorden, findes resterne af det, der måske kan vise sig at være resterne en gammel ringvold. Midt i 1980erne blev der gravet og undersøgt på stedet, og i 1987 er National museet blevet gjort opmærksom på stedet.

Harald Stenild

1946

Omkring 1959 gives følgende beskrivelse af Skrold.

Det samlede areal udgør ca. 180 tdr. land (99 ha.), der fordeler sig således: Ager 156 tdr. land (86 ha), eng 20 tdr. land (11ha), samt have gårdsplads m.m. 4 tdr. land (2ha). Hartkorn ca. 7 tdr. Ejendomsværdi 259.000 kr. Grundværdi 116.300 kr. Brandforsikring for bygninger 350.000 kr.

Agermarken, der er samlet ved gården, består dels af lermuld, dels af god sandmuld på sandblandet ler underlag. Terrainet er fladt, kultur og gødningskraft særdeles god, og der er drænet overalt, hvor det er påkrævet. Engen er overvejende hårbundseng; den er

under kultur og kan dyrkes.

Der er god jagt på Skrold med rig bestand af alle mulige forekommende viltarter.

Den grundmurede, skifertækkede hovedbygning ligger kønt i syd-østkanten af den store, gamle have. Den er opført i 1887 og moderniseret i 1958 og rummer nu en stor og moderne lejlighed med alle nutidens bekvemmeligheder, bl.a. centralvarme og oliefyr. Af avlsbygningerne er laden bygget i 1950, svinestalden i 1956 efter brand, maskinhuset ligeledes i 1956, og i 1952 blev kostalden belagt med nyt tag. Samtlige avlsbygninger er solide og rummelige, praktisk indrettede og meget velholdte. Der hører 2 huse til gården. Skrold er gennemmekaniseret og drives med stor kvægbesætning og stort svinehold.

Skrold ejedes i forrige arhundrede af P. Esbensen, der i 1877 efterfulgtes af svigersønnen J. Nøhr. Denne solgte i 1907 gården til sin nieces mand Åge Groes, der frasolgte en del af arealet, og som i 1946 solgte Skrold til proprietær H. Stenild, i hvis ejertid der er frasolgt 10 tdr. land og tilkøbt 93 tdr. land, hvorved gården har fået sit nuværende tilliggende.

Skrold i 1970erne.

Da ejeren H. Stenild, der var ungkarl, blev ældre blev gården drevet uden besætning, og bygningerne, der ikke mere blev brugt, forfaldt. De to nedslidte huse, der hørte til gården, blev udlejet til husvilde, og gamle maskiner og traktorer blev stående, hvor de gik i stå og fik lov til at ruste op.

Det var således et andet Skrold, der mødte den næste ejer

Inden Harald Stenild solgte til den næste ejer, forsøgte Hals kommune som en del af sin turistpolitik om cykelstier at genåbne og synliggøre den gamle forbindelse mellem lejrpladsen ved "Kapselpladsen" gennem gårdspladsen i Skrold og til Gaaser. Denne gamle alfarvej eksisterede dengang stadig, men var meget tilgroet og blev kun sjældent brugt. Man kom imidlertid skævt ind på hinanden, og der skete ikke mere.

Siden er flere af den slags gamle veje på engen blevet lukket af ejerne uden at kommunen har skredet ind, og det kan åbenbart lade sig gøre, hvis man har de rigtige forbindelser.

Olf Stadsing

Olf Stadsing, der overtog Skrold efter **Harald Stenild**, fjernede nu alle de gamle huse på gården og opførte et stort, nyt beboelseshus med en sø foran. Det meste af ejendommen på ca. 200 tdr. land blev herefter tilplantet med skov og brugt til jagt, da den nye ejer var ivrig jæger.

Den gamle adgangsvej til gården, kaldet Skroldvej, der gik fra Gaaser med forbindelse til Skivervej, lod han spærre, selvom det var den gamle alfarvej til Gaaser fra vest. I stedet blev der lavet en ny adgangsvej fra Hjorttrimmervej. Olf Stadsing døde i dec. 2016.

Herunder de gamle bygninger før nedrivningen.

